

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
Өтнә муниципаль районы
Олы Мәңгәр авыл
жирлеге Советы

422756, ТР Өтнә муниципаль районы,
Олы Мәңгәр авылы, Совет урамы, 8
тел. 34-6-25

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
Совет Большеменгерского
сельского поселения
Атнинского муниципального района

422756, РТ, Атнинский муниципальный район,
село Большой Менгер, улица Советская, 8
тел. 34-6-25

Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы
Олы Мәңгәр авыл жирлеге Советы

КАРАР

«17» февраль 2021 ел

№ 19

Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районының
Олы Мәңгәр авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациисе
дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый
милкендәге жирләргә көрмәгән яшел утыртмаларны кисү тәртибе турында
Нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациисе Урман кодексы, «Россия Федерациисендә жирле
үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге
131-ФЗ номерлы Россия Федерациисе Федераль законы, «Әйләнә-тире мохитне
саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон,
Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлеге
Уставы нигезендә, Олы Мәңгәр авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациисе
дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затлар милкендәге жирләргә
көрмәгән яшел утыртмаларны рациональ файдалану, саклау һәм яңадан житештеру
максатларында Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районының Олы Мәңгәр
авыл жирлеге Советы карар бирде:

1. Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл
жирлеге территориясендә Россия Федерациисе дәүләт урман фонды жирләренә һәм
физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрмәгән яшел
утыртмаларны кисү тәртибе турында Нигезләмәне күшүмтә нигезендә расларга.

2. Әлеге каарны Татарстан Республикасы хокукый мәғълүматының рәсми
порталында www.pravo.tatarstan.ru адресы буенча, махсус мәғълүмат стендларында
урнаштыру юлы белән бастырып чыгарырга, шулай ук «Интернет» мәғълүмат-
телекоммуникация чөлтәрендә Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль
районының рәсми сайтында урнаштырырга.

Татарстан Республикасы
Өтнә муниципаль районы
Олы Мәңгәр авыл жирлеге башлыгы

Ф.К.Тахавиев

Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә керми торган яшел

**Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә керми торган яшел
утыртмаларны кисү тәртибе турында Нигезләмә**

Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Граждан кодексы, Россия Федерациясе Урман кодексы, «Әйләнә-тире мохитне саклау турсында» 2002 елның 10 гыйнварындағы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Олы Мәңгәр авыл жирлеге Уставы нигезендә халыкның экологик иминлекен тәэмин итү максатларында эшләнде һәм Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә керми торган яшел утыртмаланы кисү тәртибен билгели.

1. Төп тәшенчәләр

Әлеге Нигезләмәдә түбәндәгә төп тәшенчәләр кулланыла:

Яшел үсентеләр - табигый һәм ясалма чыгышлы агач, куак һәм үләнчел үсемлекләр (паркларны, скверларны, бакчаларны, газоннарны, чәчәклекләрне, шулай ук аерым үсеп утыручы агачларны һәм куакларны да кертеп).

Табигать территорияләре - бердәм географик (климат) шартларында формалашкан жирлек, туфрак, үсемлекләр рельефының билгеле бер типларын үз эченә алган, хужалык эшчәnlеге кагылмаган яисә аз кагылган территорияләр.

Яшелләндерелгән территорияләр - табигый чыгышлы үсемлекләр кишәрлекләре урнашкан территорияләр, ясалма рәвештә булдырылган яшелләндерү объектлары (авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге жирләрнең алар чикләрендәге жир өслегенең 50 процентыннан да ким булмаган өлеше үсемлекләр белән капланган төзелеш аз булган кишәрлекләре

Урманга өверелгән территорияләр - табигый тишелеп чыккан урман үсемлекләре белән капланган төрле функциональ билгеләнештәге табигать территорияләре кишәрлекләре.

Агач - диаметры кимендә 5 см, биеклеге 1,3 м булган ачык беленеп торган кәүсәле үсемлек, яшь үсентеләрдән кала.

Куак - туфрак өслегендә үк тармакланган күпъеллык күптармаклы (агачтан аермалы буларак) үсемлек.

Үлән капламы - газон, табигый үләнчел үсемлекләр.

Куаклык, әрәмәлекләр (заросли) - нинди дә булса урында куе булып үсә торган үсемлекләр, куаклар.

Яшел массив - бердәм үрчү хасил итүче 50 данәдән дә ким булмаган зур (15 елдан күбрәк) агачлар үсә торган территория кишәрлеге.

Яшел утыртмаларны заарлау - яшел утыртмаларга аларның үсешен туктатуга китерми торган зыян китерү, шул исәптән ботакларның, тамыр системасының механик заарлануы, кабыкның, тере туфрак катламының бетенлелеге бозылу, яшел үсентеләрнең йә тамыр зонасында туфракның заарлы матдәләр белән пычрануы, ут төртү яисә башка йогынты

Яшел утыртмаларны юкка чыгару (югалту) - яшел утыртмаларны кисү яки аларның үсешен туктатуга китергән башка төрле заарланулар.

Компенсация рөвешендә яшелләндерү - юкка чыгарылган яисә заарланган агачлар урынына 2 коэффициент белән яшел утыртмалар булдыру.

2. Яшел утыртмаларны саклауның төп принциплары

Авыл жирлеге территориясендә үсә торган яшел утыртмалар саклагыч, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм сакланырга тиеш.

2.1. Авыл жирлеге территориясендә (авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдән тыш) урнашкан барлық яшел утыртмалар (агачлар, куаклар) якланырга тиеш.

2.2. Авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне саклау һәм үстерү өчен шартлар тәэммин иту бурычлары тубәндәгеләргә йәкләнә:

оешмаларга үзләре күрсәткән эшчәнлек төрлөрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән кишәрлекләрдә — шуши оешмалар житәкчеләренә;

2.2.2. милектәге яисә арендадагы кишәрлекләрдә - юридик затларга һәм гражданнарга - милекчеләр яисә арендаторларга.

2.3. Яшел утыртмалар урнашкан жир кишәрлекләренен милекчеләре, файдаланучылар һәм арендаторлары яшел утыртмаларның сакланышын тәэммин итәргә, яшел утыртмаларны тиешенчә карауны тәэммин итәргә тиеш.

2.4. Әлеге Нигезләмә барлық гражданнарга һәм, милек формаларына бәйсез рөвештә, авыл жирлеге территориясендә агач-куак үсентеләрен кисүгө бәйле рөвештә проектлауны, төзүне, ремонтлауны һәм башка эшләрне алып баручы оешмаларга кагыла.

2.5. Авыл жирлеге территориясендә хужалық, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәп гамәлгә ашырыла.

2.6. Жир кишәрлеген сайлау акты, төзелеш, хужалық һәм башка эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проект документациясендә яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм дерес белешмәләр һәм проектлана торган объектның яшел утыртмаларга йогынтысын тулысынча бәяләү булырга тиеш.

2.7. Яшепләндерелгән территорияләрдән һәм яшел массивлардан яшел утыртмаларның тереклек эшчәнлеген тәэммин итми торган файдалану рәхсәт ителми.

3. Яшел утыртмаларны (агачларны, куакларны) кисү тәртибе

3.1. Авыл жирлеге территориясендә яшел утыртмаларны рәхсәтсез кисү тыела.

3.2. Авыл жирлеге территориясендә агачларны һәм куакларны кисү рәхсәт нигезендә башкарыла. Кисүгө рәхсәт Авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсө рөвешендә рәсмиләштерелә.

3.3. Яшел утыртмаларны кисүгө рәхсәт алу өчен, мөрәҗәгать итүче Авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе исеменә билгеләнгән формада (1 нче күшымта) хат-заявка бирә, анда утыртмаларның саны, исеме, аларның торышы, чикләнгән кисү үткәрелү урыны һәм аны нигезләү күрсәтелгән булырга тиеш. Гаризага тубәндәге документлар теркәл бирелә:

3.3.1. Шәхесне таныклый торган документлар;

3.3.2. Вәкаләтле вәкилнен вәкаләтләрен раслый торган документ (өгөр мөрәҗәгать итүче исеменнән вәкил эш итә икән);

3.3.3. Якындағы корылмаларга яисә башка ориентирларга кадәр булган кишәрлекнең киселергә тиешле яшел үсентеләр төшерелгән схемасы;

3.3.4. Жир кишәрлеге Бердәм дәүләт күчесез мәлкәт реестрында теркәлмәгән булса, жир кишәрлегенә хокук билгели торган һәм жир кишәрлеген раслаучы документларның таныкланган күчермәләре;

3.3.5. Биналар һәм корылмалар төзегендә габаритларга эләгә торган яшел утыртмаларны кисү башкарылган очракта, расланган проект документациясе;

3.3.6. Өлөгө мәсьәлә қагыла торған территорияләрнен хужалары белән яшел үсентеләрне кису һәм күчереп утырту шартларын килештерү; Агач утыртканда яисө күчереп утыртканда инженер чөлтәрләре вәкилләре белән жир эшләрен уздыруга ордер ачып килештерү.

3.4. Авыл жирлеге башкарма комитеты, хат-заявка көргөннөң соң, Гариза бирүчегә өлөгө эш төрөн үткөрүгө рөхсәт булган махсуслаштырылган оешмага тубәндәгеләрне алу өчен мөрәжәгать итәргә кинәш бирә:

3.4.1. яшел утыртмаларны исәпләү ведомосте;

3.4.2. киселергә тиешле агач-куак үсентеләренең санын, төрөн, категориясен билгеләү максатында төзөлә торған яшел утыртмаларны табигый техник тикшерү акты;

3.4.3. киселгән агач өчен бәянең (түләүнен) бәясен исәпләп чыгару. Киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2007 елның 22 маенданы 310 номерлы карапы белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләр Гариза бирүче хисабына башкарыла.

Рөхсәтнең гамәлдә булу вакыты - 90 көн.

3.5. Авыл жирлеге башкарма комитеты Гариза бирүченең хат-заявкасы, яшел утыртмаларны табигый техник тикшерү акты, киселгән агач өчен бәяне (түләүне) исәпләп чыгару нигезендә авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне кисуга рөхсәт бирү турында Авыл жирлеге башкарма комитеты Житөкчесенең күрсәтмә проектын әзерли.

3.6. Эшләр башкаруга рөхсәт алганда, аның мәнфәгатьләрендә яшел утыртмалар юкка чыгарыла торған Гариза бирүче, өлөгө Нигезләмә нигезендә яшел утыртмаларны кискән өчен түләүләр кертергә һәм компенсация рәвешендә яшелләндерүнең тәртибен раслый торған документларны тапшырырга тиеш.

3.7. Агач һәм куакларны кискән өчен түләү ^-Гариза бирүче тарафыннан Авыл жирлеге бюджетына күчерелә.

3.8. Яшел утыртмаларны кису эшләре билгеләнгән нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә Гариза бирүче акчалары исәбенә башкарыла. Агачны бары тик аттестацияләнгән белгечләрнең кисүе генә рөхсәт ителе.

3.9. Яшел утыртмаларны егу, төпләү, киселгән яшел утыртмаларны һәм киселгән калдыкларны төяү һәм чыгару эш башлангынан соң өч көн эчендә Гариза бирүче хисабына башкарыла. Киселгән яшел утыртмаларны һәм киселгән калдыкларны эш урынында саклау тыела.

3.10. Территориянең кису урынына якын урнашкан территориядә газон, яшел үсентеләр заарланган очракта, территория хужасы һәм контролъ органнары белән алар компетенциясе чикләрендә килештерелгән срокларда, әмма зыян килгән вакыттан ярты елдан да соңга калмыча, эшләрне башкаручы аларны мәжбүри торгыза.

3.11. Агачны кискән өчен түләмичә генә агач һәм куакларны кису Авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан тубәндәге очракларда рөхсәт итепергә мөмкин:

3.11.1. яшел үсентеләрне тәрбияләү, санитар кисуләр һәм реконструкцияләү өчен кисуләр үткәрү;

3.11.2 авария һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капиталъ инженерлык корылмаларын ремонтлау вакытында;

3.11.3. Дәүләт санэпидемнадзор бәяләмәссе булса, торак һәм жәмәгать биналарында яктылыкны боза торған агач һәм куакларны кису;

3.11.4. авария хәләндәге (авып төшү куркынычы тудыруучы, коры-сары) агачларны һәм куакларны кису.

3.12. Югарыда күрсәтелгән очракларда яшел үсентеләрне кисүне гамәлгә ашыруучы Гариза бирүчегә Авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсация рәвешендә яшелләндерү үткәрергә кирек.

3.13. Авария хәләндәге, коры-сары һәм хәвеф-хәтәр тудыруучы яшел утыртмалар 2 нче күшүмтә нигезендә акт нигезендә комиссияләр тикшерүе нигезендә киселә.

3.14. РФ Урман кодексының 20 статьясы аналогиясе буенча жир кишәрлекендә, аны

гражданга яисә юридик затка милеккә тапшырганнан соң, хужалық эшчәнлеге нәтижәсендә яки табигый рәвештө барлыкка килгән ағач-куак үсемлеклөре аның үзенчә файдалана һәм үзе төлөгәнчә житәкчелек итө торган үз милке булып тора.

3.15. Яшел утыртмаларны рәхсәтsez кисү яисә юкка чыгару дип тубәндәгеләр таныла:

3.15.1. ағачларны һәм қуакларны рәхсәтsez яисә рәхсәт белән кисү, ләкин рәхсәттә курсәтелгән кишәрлектө һәм санда, курсәтелгән төрлөрен кисмәү.

3.15.2. яндыру яисә ут белән саксыз эш иту нәтижәсендә ағачларны һәм қуакларны юкка чыгару яки заарлау;

3.15.3. көүсәне божралау яисә төплөү (подсечка);

3.15.4. үсеп килүче ағачларның һәм қуакларның үсеш туктатылганчы заарлануы;

3.15.5. ағачларның һәм қуакларның ағынты сулар, химик матдәләр, калдыклар һәм башка шундыйлар белән заарлануы;

3.15.6. коры-сары ағачларны рәхсәтsez кисү;

3.15.7. үсө торган ағачларның һәм қуакларның башкача заарланулары.

3.16. Дәүләт урман фондында булган ағачларны һәм қуакларны кисү маҳсус вәкаләтле дәүләт органнары тарафыннан бирелгән рәхсәтләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.17. Әлеге Нигезләмәне бозып, ағачларны һәм қуакларны юк иту рәхсәтsez кисү булып тора һәм Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм жинаять җаваплылыгына тартылырга тиеш. Әлеге Нигезләмә кагыйдәләрен үтөү авыл җирлеге территорииясендә барлык гражданнар, оешмалар һәм учреждениеләр өчен мәжбүри.

4. Компенсация рәвешендә яшелләндерү

4.1. Компенсация рәвешендә яшелләндерү рәхсәт ителгән кисулар, яшел үсентеләрне законсyz заарлау яки юкка чыгару очракларында гамәлгә ашырыла. Компенсация рәвешендә яшелләндерү ағачлар, қуаклар һәм газлар утырту өчен яраклы якындағы сезонда, әмма яшел үсентеләрне заарлау яки юкка чыгару факты билгеләнгән вакыттан алыш бер елдан да соңга калмычча башкарыла.

4.2. Компенсация рәвешендә яшелләндерү мәнфәгатьләрендә яисә хокукка каршы гамәлләр нәтижәсендә яшел үсентеләрне заарлаган яки юкка чыгарган гражданнарың яисә юридик затларның акчалары хисабына башкарыла.

4.3. Әлеге Нигезләмә нигезендә яшел утыртмаларга китерелгән зыян табигый формада - компенсация рәвешендә яшелләндерү формасында кире кайтарылырга тиеш: юкка чыгарылган ағачлар урынына 2 коэффициент белән яшел утыртмалар булдыру.

5. Яшел утыртмаларны саклау шәһәр төзелеше эшчәнлеген башкарғанда

5.1. Авыл җирлегендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәп алыш барыла.

5.2. Яшел территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән җир кишәрлекләре, аларның максатчан билгеләнешенә бәйле булмаган килеш кулланылырга һәм анда төзелеш алыш барылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел утыртмалар утыртылган җир кишәрлекләрендә төзелеш алыш барганды, проект документациясенде киселергә тиешле яшел утыртмаларга бәя булырга тиеш. Мондый очракларда зыянны каплау киселгән ағач өчен түләүне алдан керту һәм әлеге Нигезләмәнен 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә компенсация рәвешендә яшелләндерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Яшел утыртмаларны саклау Эшмәкәрлек эшчәнлеген башкарганда

6.1. Яшелләндөрелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда Авыл җирлеге башкарма комитеты рөхсәтеннән башка сәүдә һәм башка эшмәкәрлек эшчәнлеге, эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. Эшмәкәрлек эшчәнлеген яшелләндөрелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда гамәлгә ашырганда шартлау куркынычы булган, ут куркынычы булган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел утыртмаларның заарланауына яки юкка чыгуына китерергә сөләтле башка эшләр тыела.

7. Административ җаваплылык.

7.1. Әлеге Нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы булалар:

Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә керми торган яшел утыртмаларны кисү тәртибе турында Нигезләмәгә 1 нче күшымта

Олы Мәңгәр авыл Башкарма комитеты
житәкчесенә
(оешманың исемен
яки Ф.И.О., адресын күрсәтергә)

**ОЛЫ МӘҢГӘР АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ
АГАЧ-КУАКЛАР ҮСЕНТЕЛӘРЕН ЧИКЛЕ КҮЛӘМДӘ КИСҮГӘ
ГАРИЗА**

Агачларны, куакларны, агач-куак үсемлекләрен (кирәклесенең астына сызарга) кисүне рәхсәт итүегезне сорыйм, алар

Жир кишәрлегендә
(оешманың исемен яисә Ф.И.О. һәм жир кишәрлегенә хокукның төрөн күрсәтергә)
һәм _____ жирләрендә урнашкан

(торак пунктны күрсәтергә)

Жир кишәрлеге түбәндәгеләр булу белән характерлана:

агачлар _____ данә

куаклар _____ данә

Жир кишәрлеген үзләштерү һәм төзекләндерү процессында агачны кискән өчен түләүне гамәлгә ашырырга һәм дендроплан нигезендә агач-куак үсентеләрен компенсация рәвешенде утыртуны башкарырга сүз бирәм.

Ф.И.О.

(Имза)

Дата _____

Күшымталар:

1. Исәп-рәхсәт документлары.
2. Кисү күздә тотыла торган яшел утыртмаларның тәре һәм саны күрсәтелгән жир кишәрлеге планы.

ТР Әтнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлеге территориясендә РФ дәүләт урман фонды жирләренә керми торған яшел утыртмаларны кисү тәртибе турында Нигезләмәгә 2 нче күшымта

ЯШЕЛ УТЫРТМАЛАРНЫ КИСӘРГӘ ЯРАКЛЫ ДИП ТАНУ ТУРЫНДА АКТ

Әтнә муниципаль районының Олы Мәңгәр авыл жирлеге башкарма комитеты
«___» ___

Әлеге составтагы комиссия -

1. _____
(Ф. И. О., вазыйфасы)
2. _____
(Ф. И. О., вазыйфасы)
3. _____
(Ф. И. О., вазыйфасы)

яшел утыртмаларны тикшеру үткәрде.

Тикшерү нәтижәләре буенча билгеләнде:

Нәтижәләр:

Комиссия әгъзалары:

1. _____
(имза) _____
(ФИО)
2. _____
(имза) _____
(ФИО)
3. _____
(имза) _____
(ФИО)